TTB İşçi Sağlığı Ve İşyeri Hekimliği Kolu-Meslek Hastalıkları, İşle İlgili Hastalıklar, Çalışan Nüfusu Etkileyen Hastalıklar 24-25 Ocak 2026 ANKARA

İşçi Sağlığı Hizmet Modeli
Emek Partisi Program Perspektifi

Nasıl Bir İşçi Sağlığı?

- İş kazaları, iş cinayetleri yaygın, meslek hastalıkları sistematik olarak gizleniyor
- Mevcut sistem işçi sağlığını değil kapitalistin karını ve üretimin devamlılığını önceliyor
- İşçi sağlığı fayda ve maliyet analizine indirgenmiş durumda
- Sorun teknik değil, üretim ilişkilerinden kaynaklanıyor ve politik

- ☞ **İşçi sağlığı bir teknik konu değil, yaşam hakkı mücadelesidir**

İşçi Sağlığı Ne Değildir

- Sadece tedavi hizmeti değildir
- Kişisel koruyucu donanıma indirgenemez
- İşverenin iyi niyetine bırakılamaz

☞ **Sağlık, üretim ilişkilerinin doğrudan sonucudur**

Kapitalist Üretim- Ekonomik Model

- Üretimin amacı kârdır
- Emek gücü bir maliyet kalemidir
- Sağlık gider olarak görülür
- Sermaye birikimini esas alır

☞ **Sağlık ancak mücadeleyle gündeme gelir**

Kapitalizmde İşçi Sağlığı

- İSİG hizmetleri maliyet unsuru görülür
- İş cinayetleri “kaza” olarak sunulur
- Meslek hastalıkları görünmez kılınır
- Önleme ikincil, tedavi esas alınır
- Sağlık bireysel sorumluluk gibi gösterilir
- Taşeronlaşma işçi sağlığını parçalar

☞ **Kâr düzeninde işçi sağlığı tali bir konudur**

Mevcut İsig Sistemi Nasıl İşliyor?

- İşçi sağlığı hizmetleri piyasaya açılmıştır
- Hizmet özel şirketler üzerinden yürütülür
- Denetimler biçimseldir
- İşçi sürecin öznesi değil nesnesidir
- İşçi, sağlık ve güvenlik açısından “risk unsuru” olarak görülür

☞ **Hak olmaktan çıkarılan sağlık, hizmet alımına indirgenmiştir**

Neden Yetersiz?

- Patron(işveren) baskısı belirleyicidir
- İş güvenliği mühendisi, işyeri hekimi ve diğer İSİG işçilerinin maaş ve çalışma koşulları doğrudan patron tarafından belirlenir, iş güvencesi söz konusu değil
- Bu bağımlılık objektif ve bağımsız denetimi yapısal olarak imkânsız kılar
- Uzun çalışma süreleri doğrudan sağlık riskidir
- Düşük ücret, sağlıklı yaşam ve beslenmenin önünde engeldir
- Çalışma ortamları; havalandırma, hijyen ve ergonomi açısından maliyet gerekçesiyle ihmal edilir
- İşçinin işgünü içinde harcadığı enerjiyi karşılayacak sağlıklı beslenme güvence altına alınmaz
- İşçi, tehlike karşısında üretimi durduracak kolektif güce sahip değildir
- Mevcut İSİG sistemi, dinlenme ve boş zaman hakkını işçi sağlığının asli bir unsuru olarak ele almamakta, bu alanı tamamen piyasa ve patron inisiyatifine bırakmaktadır

Neden Yetersiz?

- Yangınlar, patlamalar ve büyük işçi katliamları “kader” gibi sunulmakta; oysa bilimsel ve örgütsel önlemler maliyet gerekçesiyle hayata geçirilmemektedir
- İşçi sağlığı alanı, işe giriş ve periyodik muayeneler gibi parçalı tetkiklere indirgenerek piyasaya ve “çeteleşen” sağlık hizmetlerine terk edilmektedir
- Mevcut sistem, işçiyi üretimin bir girdisi olarak görmekte; sağlık, dinlenme ve haysiyet hakkını bütünlüklü biçimde güvence altına almamaktadır
- Küresel ısınma ve iklim değişikliğinin etkileriyle birlikte, daha fazla işçi fiziksel ve biyolojik riske maruz kalmaktadır; mevcut İSİG çerçevesi bu artan riske yanıt verememektedir
- Meslek hastalıkları sistematik biçimde gizlenmekte; tanı, bildirim ve izleme mekanizmaları işletilmediği için işçi sağlığı alanında gizli bir salgın yaşanmakta
- İşçi sağlığı üretim sürecine müdahale edemediği için haklar kâğıt üzerinde
- Denetim ticareti, işçi sağlığını korumak yerine sertifika üretimini ve piyasa aktörlerinin imajını korumaya hizmet eder; bu, mevcut İSİG sisteminin yapısal bir yetersizliğidir

☞ **Üretim ilişkileri değişmeden sağlık korunamaz**

Emek Partisi’nin Bugünkü Mücadele Hattı

- İşçi sağlığının kalıcı çözümü üretim araçlarının toplumsallaştırılmasına dayanır; ancak işçi sağlığına ilişkin talepler geleceğe ertelenecek bir vaat değil; bugün işçi sınıfının yaşam hakkını savunan temel mücadele alanıdır

- EMEP, işçi sağlığı taleplerini; sendikalı-sendikasız, kayıtlı-kayıt dışı tüm işçilerin ortak sınıf talepleri olarak ele alır

- Kapatılan ya da fiilen gasp edilen işçi hastaneleri ve meslek hastalıkları merkezleri yeniden açılmalı; işçi sağlığı hizmetleri kamusal, ücretsiz ve eşit erişilebilir olmalıdır

- İş cinayetlerinde, işçinin statüsüne bakılmaksızın; her işçi ailesine koşulsuz tazminat ve en üst dereceden emekli aylığı bağlanması devletin yükümlülüğüdür

- İş cinayetleri ve meslek hastalıklarının maddi bedeli, yargı süreçlerinden bağımsız olarak patronlardan tahsil edilmelidir

Emek Partisi’nin Bugünkü Mücadele Hattı

- Denetim, özellikle örgütsüz ve orta ölçekli işyerlerinde acil ve merkezi bir mücadele alanıdır
- İşyeri denetleme kurulları ve işyeri sağlık birimleri kararları bağlayıcı olmalı; üretimi durdurma dahil sağlıkla ilgili yetki işçilerin kolektif iradesine dayanmalıdır
- İşçi, kendi sağlığı ve yaşamı konusunda pasif nesne değil, karar alıcı öznedir
- Denetim ve sağlık kurulları, işverenden ve Çalışma Bakanlığı’ndan idari ve mali açıdan özerk, iş güvenceli yapılara sahip olmalıdır
- EMEP, işçi sağlığı mücadelesini; hukuki, sendikal ve fiili mücadeleyi birlikte örgütleyen bir hat üzerinden yürütür

☞ **İşçi sağlığı mücadelesi, bugünden kazanılan her mevziiyle birlikte, halk iktidarının sınıfsal ve örgütsel zeminini güçlendirir.**

İşçi Sağlığında Üç Temel Alan

- İdeolojik mücadele alanı
- Hukuki ve mevzuat alanı
- Pratik denetim ve karar alma alanı

☞ **Bu alanlar birlikte yürütülür**

İşçi Sağlığında Üç Temel Alan

İdeolojik Alan

- İş kazası değil, iş cinayeti
- Sağlık maliyet değil, haktır
- İşçi sağlığı teknik değil politiktir
- “İş sağlığı” değil “işçi sağlığı”

☞ **Bilinç ve dil mücadelesi esastır**

İşçi Sağlığında Üç Temel Alan

Hukuki Alan: Sınıfsal Hukuk

- Hukuk tarafsız değildir
- Mevzuat sermayeyi korur
- İşçi birey olarak tanımlanır

☞**İşçi sağlığı hukuku sınıfsal temelde yeniden kurulmalıdır**

İşçi Sağlığında Üç Temel Alan

Pratik Denetim Ve Karar Alma Alanı

İşçinin Kolektif Temsili

- İşçi sağlığı bireysel değil kolektif bir haktır
- Kararlar birlikte alınır
- Temsil örgütlü ve sınıfsaldır

☞**İşçi sağlık alanında özne olur**

İşçi Sağlığında Üç Temel Alan

Pratik Denetim Ve Karar Alma Alanı

Kolektif Haklar Ve Grev

Çalışmaktan kaçınma hakkı:

- Bireysel değil kolektiftir
- Kurul kararıyla uygulanır
- Ücret ve iş güvencesi korunur

Grev hakkı:

- İşçi sağlığının fiili güvencesidir
- Sağlık talepleri grev gerekçesidir
- Grev yasağı, işçi sağlığı yasağıdır

☞ **İşçi sağlığı mücadelesi grev hakkı olmadan eksiktir**

İşçi Sağlığında Üç Temel Alan

Pratik Denetim Ve Karar Alma Alanı

Sendikalar Ve Denetim

- Sendikalar izleyici değil karar merciidir
- Toplu iş sözleşmeleri işçi sağlığının anayasasıdır
- Denetim yukarıdan değil aşağıdan yapılır

☞ **Sağlık mücadelesi örgütlü yürütülür**

EMEK PARTİSİ

Emek Partisi Açısından İşçi Sağlığı Hizmet Modeli
(Siyasal Yön Pusulası)

- **Modelin Niteliği**
  • Tam kamusal • Parasız • Enternasyonal
  Nihai plan değil, halk iktidarının ilkelerini gösterir

- **Piyasanın Tasfiyesi**
  • Özel şirketler • Taşeron yapılar • Piyasa ilişkileri
  → İşçi sağlığı meta olmaktan çıkarılır

- **Kamusal Yapı**
  Ulusal İşçi Sağlığı Enstitüsü
  ↓ ↑
  Sektörel ve Bölgesel İşçi Sağlığı Merkezleri
  ↓ ↑
  İşyeri İşçi Sağlığı Birimleri

- Denetim: Yukarıdan aşağıya **ve** aşağıdan yukarıya, işçilerin örgütlü denetimi esastır

Emek Partisi Açısından İşçi Sağlığı Hizmet Modeli
(Siyasal Yön Pusulası)

- **Yönetim Ve Denetim**
  • Üniversiteler • Meslek örgütleri • Yerel yönetimler • Sendikalar
  Bütçe ve kaynaklarda işçi ve sendika temsiliyeti belirleyici özerk yapı hakim
  Tüm çalışanlar dahil

- **İsig İşyeri Birimi İşçilerinin Statüsü**
  • Kadrolu • İş güvenceli • İşverenden bağımsız • İşçi temsilcileri çoğunluk

- **Hak Ve Karar**
  İşçi sağlığı, işverenin satın aldığı değil
  İşçinin kamudan aldığı haktır
  Üretime ilişkin kararlar işçilerin kolektif katılımıyla alınır
  Teknoloji, işçi sağlığı alanında tarafsız değildir; hangi sınıfın denetiminde kullanıldığı belirleyicidir.

☞ **İşçi sağlığı teknik bir hizmet değil, üretime müdahale eden siyasal bir haktır**

Emek Partisi Açısından İşçi Sağlığı Hizmet Modeli
(Siyasal Yön Pusulası)

İşyeri Sağlık Biriminin Yapısı

- İşyeri hekimi
- İş güvenliği mühendisi
- İş hijyenisti
- Hemşire
- Ergonomi uzmanı
- Fizyoterapist
- İşçi temsilcileri (çoğunluk)

☞ **İşçi sağlığı alanında gerçek önleme, teknik verilerin işçilerin kolektif deneyimiyle değerlendirilmesi ve bu değerlendirmelerin karar süreçlerine yansıtılmasıyla sağlanır.**

Emek Partisi Açısından İşçi Sağlığı Hizmet Modeli
(Siyasal Yön Pusulası)

Yetkiler

- Üretim ve iş yükü hakkında karar
- Dinlenme sürelerini belirleme
- Riskli üretimi durdurma
- Vardiya düzenine müdahale

☞ **Sağlık üretimin önüne geçer**

Emek Partisi Açısından İşçi Sağlığı Hizmet Modeli
(Siyasal Yön Pusulası)

Bağımsızlık Ve Güvence

- İşverene bağlı değildir
- İş güvencesi vardır
- Bölgesel ve ulusal yapılarla ilişkilidir

☞ **Bağımsızlık olmadan sağlık olmaz**

Emek Partisi Açısından İşçi Sağlığı Hizmet Modeli
(Siyasal Yön Pusulası)

İşçi Sağlığı, Çevre Ve Halk Sağlığı

- İşyerindeki risk topluma taşar
- Çevre kirliliği sınıfsaldır
- İşçiyi hasta eden üretim, halkı da hasta eder

☞ **Üretime dokunmadan sağlık korunamaz**

Emek Partisi Açısından İşçi Sağlığı Hizmet Modeli
(Siyasal Yön Pusulası)

Halk İktidarında Ekonomi

- Üretim araçları toplumsallaştırılır
- Üretim planlıdır
- Amaç “toplum/insan" ihtiyaçlarıdır

Emek Partisi Açısından İşçi Sağlığı Hizmet Modeli
(Siyasal Yön Pusulası)

Halk İktidarında İşçi Sağlığı

- Sağlık yaşam hakkıdır
- Önleme esastır
- Ücretsiz ve eşit hizmet sunulur

☞ **Sağlık kârın değil yaşamın konusu olur**

Karşılaştırma

Kapitalizm

- Üretim: Kâr için
- Sağlık: Maliyet
- İşçi: Birey
- Hukuk: Sermaye lehine
- Denetim: Patron ve devlet
- Sonuç: İş cinayetleri

Halk İktidarı

- Üretim: İhtiyaç için
- Sağlık: Yaşam hakkı
- İşçi: Kolektif özne
- Hukuk: İşçi lehine
- Denetim: Sendikalar ve kamusal yapılar
- Sonuç: İş cinayetleri ortadan kaldırılır